

Ledare

SINIKKA RAJANIEMI
Överdirektör, Fimea



LÄKEMEDELSUTVECKLINGEN INGER HOPP FÖR PERSONER MED NEUROLOGISKA SJUKDOMAR

Detta nummer av tidningen Sic! behandlar den snabbt avancerande läkemedelsbehandlingen av neurologiska sjukdomar. Av dessa sjukdomar utgör den starka ökningen av minnessjukdomar och demens och behovet av vård och omsorg som ökningen leder till en hotbild mot nationalekonomin.

Av de olika tillstånden som orsakar demens är Alzheimers sjukdom den mest betydande. Tills vidare behandlas den med läkemedel utifrån symtomen eftersom det, trots aktivt sökande, inte ännu finns läkemedel som skulle inverka på sjukdomens gång. När vi tack vare forskning får mer exakt information om hur sjukdomen uppstår är det möjligt att uppnå ett verkligt genombrott även i läkemedelsutvecklingen.

Behandlingen av riskfaktorer i samband med hjärt- och kärlsjukdomar, exempelvis blodtryck och kolesterol, har en betydande inverkan även på förekomsten av demens. Här spelar ett hälsosamt levnadssätt, det vill säga näring och motion en fundamental roll, men sjuklighet förebyggs även genom läkemedelsbehandlingar.

Det räcker inte med att enbart ta i bruk nya läkemedel, vårdkedjorna måste också bli effektivare. Till exempel vid behandling av akut hjärninfarkt är snabbhet allt i allo och i Finland får en patient trombolysbehandling med världsrekordfart. Detta förutsätter att medborgarna känner igen symtomen.

Medborgarupplysning behövs också för att alla ska känna igen förmaksflimmer eftersom till och med

hälften av de ålderstigna patienterna lider av denna rytmstörning utan att vara medvetna om saken. Vid sidan av varfarin finns nu nya läkemedel för förebyggande av hjärninfarkt hos personer som lider av förmaksflimmer och förhoppningarna gällande dessa är höga. För att patienten ska ha största möjliga nytta av behandlingen krävs ett systematiskt grepp även vid inledning och uppföljning av nya läkemedelsbehandlingar.

MS är en sjukdom som förekommer mer sällan än de ovannämnda tillstånden, men personerna som insjuknar är ofta unga, i genomsnitt 30 år gamla. Det finns inget läkemedel som botar sjukdomen och därför syftar behandlingen till att upprätthålla funktionsförmågan så länge som möjligt. Det mångsidigare urvalet av läkemedel gör det möjligt att planera en ännu mer individuell behandling för patienter med MS (Remes, i det här numret).

Förhoppningen är att utvecklingen av läkemedel ska ge lindring även för sällsynta neurologiska sjukdomar som till exempel amyotrofisk lateralskleros. Utvecklingen av läkemedel för sällsynta sjukdomar understöds på många olika sätt. Läkemedelsutvecklare får till exempel av Europeiska läkemedelsmyndigheten EMA avgiftsfri handledning och rådgivning samt rabatter på administrativa avgifter. ■